

Július Satinský (nar. 20. 8. 1941 v Bratislave - zomrel 29. 12. 2002 v Bratislave).

Študoval dramaturgiu na Vysokej škole múzických umení v Bratislave. Už počas štúdia vystupoval spolu s Milanom Lasicom v autorských dialógoch v bratislavskej Tatre. Koncom 60. rokov pôsobil (spolu s M. Lasicom) v generačnom Divadle na korze, v roku 1968 začali mať problémy s cenzúrou, ktoré vyvrcholili po roku 1970, keď im z politických príčin znemožnili verejne vystupovať a prezentovať svoju tvorbu na Slovensku, preto v rokoch 1971 – 1972 vystupovali v kabarete Večerní Brno. Zákazy a obmedzenia pokračovali aj v ďalších rokoch, napriek tomu sa ich autorské dialógy a drámy stávali kultovým čítaním. Po niekoľkoročnom nútenom hereckom angažmán v bratislavskom divadle Nová scéna prešli v roku 1982 do nového divadla Štúdio S. Po revolúcii 1989 sa ich profesijné záujmy čiastočne rozdelili; Július Satinský sa okrem herectva venoval aj publicistike a tvorbe pre deti. V niekoľkých médiách (periodiká, rozhlas) mal pravidelné rubriky. Napriek tomu, že sa v priebehu desaťročí prezentovali aj sólovo, pre verejnosť ostávajú autorskou dvojicou.

Literárna tvorba:

Próza: Chlapci z Dunajskej ulice (2002), Polstoročie s Bratislavou. Z mojich denníkov (2002), Momentálne som mŕtvy, zavolajte neskôr (2003)

Dráma: Spoločná tvorba s Milanom Lasicom:

Nečakanie na Godota (1968, súbor dramatických scénok a poviedok), Lasica, Satinský a vy (1970, knižný výber z predstavení), Náš priateľ René (1979, hra), Deň radosti (1986, hra), Tri hry (Nikto nie je za dverami, Náš priateľ René, Deň radosti, 1988), Kam na to chodíme (1991, spolu so S. Štepkom), Dialógy (2008, kniha textov s CD)

Súborné dielo:

Milan Lasica & Július Satinský 1 – 3 (1996 – 2000), Trialóg (1997, spolu s M. Lasicom a M. Horníčkom)

Pre deti a mládež: Rozprávky uja Klobásu (1996, 2., rozšírené vydanie 2008)

Literatúra faktu: Expedície 1973 – 1982 (2011, výber z cestovných zápiskov)

Publicistika: Moji milí Slováci (1991), Karavána šteká, psi idú ďalej (1993), Už ani muk! alebo Karavána šteká, psi idú ďalej 2 (1994), Šľak ma ide trafiť (1997), Tristo hrmených (1999), Čučoriedkareň (2002), Čučoriedkareň 2 (2003)

Milan Lasica – 03.02.1940 Zvolen; herec, dramatik, prozaik, textár, režisér, moderátor.

Vyštudoval VŠMU – dramaturgiu

Životopis spoločný so Satinským

V r. 1982 sa stal neoddeliteľnou súčasťou novozaloženého Štúdia S, kde je v súčasnosti riaditeľom.

Komika ich spoločných hier je založená na ironickom posunutí tých najbanálnejších životných situácií do absurdity. Ich texty sú venované slovenskej národnej mentalite, ku ktorej sa vyjadrujú skeptickým humorom. Lasica zdramatizoval román V. Mináča Výrobca šťastia a je autorom muzikálového prepracovania hry J. Soloviča Žobrácke dobrodružstvo.

Samostatnú autorskú tvorbu predstavujú najmä Lasicove piesňové texty. Časť z nich vyšla aj knižne – Bolo nás jedenásť, Piesne o ničom. Jeho texty nenápadne reflektujú smutno-smiešne stránky ľudskej povahy, malosť a radosť a spokojnú obmedzenosť. Iné sú lyricko-komickým odhaľovaním drobných potešení každodenného života.

V roku 2008 získal prestížne ocenenie Cena Dominika Tatarku za knihu Bodka.

Sú považovaní za zakladateľov **intelektuálneho kabaretného divadla** na Slovensku. Ich tvorba bola novátorská a odvážna. Je žánrovo veľmi rôznorodá (hry, scénky, dialógy, poviedky, adaptácie atď.), a predsa vždy rozpoznateľná podľa autorského rukopisu. To všetko a tiež intelektuálny rozmer ich humoru ich spája s tvorbou českej dvojice Voskovec – Werich. Sami autori ich pokladajú za svojich predchodcov. Verejnosť vníma Lasicu a Satinského najmä ako humoristov, avšak s výsadným postavením, ktoré ich odlišuje od iných populárnych zabávačov. **Ich komika totiž nemá lacné situačné či aktuálne politické pozadie.** To neznamená, že sa vo svojich textoch nevyjadrujú k

dôležitým spoločenským otázkam. Naopak, dokážu na ne často problémovo reagovať bez toho, aby produkovali satiru. **Ich humor, smerujúci až k nonsensevej klauniáde, je však prevažne založený na mnohoznačnej hre so slovom a významom.** Vďaka tomu, že boli dvojica vytvárali atmosféru stálych paradoxov. Ich divadelný jazyk bol bohatý na **žargón, nárečie, ľudové výrazy. Ich text nemal nikdy konkrétnu formu, často bol dotváraný priamo na scéne.**

Táto poloha absurdnej komiky našla svoj výraz najmä v krátkych **skečoch, dialógoch a scénkach.** Témami ku ktorým sa L. a S. neustále vracajú, je národná mentalita; druhou je existencia moderného človeka, korumpovaného i ujarmovaného súčasnou vyspelou a odosobnenou civilizáciou. Svoju analýzu zaciľujú do ľudského vnútra, do vzťahov, ktoré človek vytvára i ktorých je obeťou. Postavy nemali konkrétne mená, ale iba všeobecné pomenovania (Pesimista, Optimista). Satinský často predstavoval prostejšieho, poddajnejšieho, ľudskejšieho partnera. Lasica bol jeho protipólom: sofistikovaným, prísny, ironickým vzdelancom, čo vytváralo hlavnú líniu konfliktov a dialógov. Ich dialógy bývajú naplnené paródiou, symbolikou, sú bohaté na iróniu a sebaíroniu a končia nečakanými pointami. Nadčasovosť tvorby svedčí o ich autorskej a ľudskej brilantnosti.

K vrcholným dielam Lasicu a Satinského patrí: **Soirée** - voľné pásмо scénok (hrávalo sa v čase okupácie sovietskou armádou a napriek svojej neangažovanosti sa stalo synonymom slobody umeleckého vyjadrovania) . Toto predstavenie bolo dôvodom zákazu uvádzania ich hier v nasledujúcich rokoch. Je to ich prvá hra (dramatický dialóg), ktorá nemá podobu celovečernej hry. Autori zaciľujú analýzu v textoch do ľudského vnútra, do vzťahov, ktoré človek vytvára a zároveň je ich obeťou. Zosmiešňujú politické javy socialistického systému, no texty pôsobia nadčasovo a sú stále aktuálne. Lasica a Satinský vytvorili **intelektuálne autorské divadlo**, v ktorom vypustili postavy a vystupujú sami za seba. **Texty sú asociatívne**, a využívajú **slovné hračky**, humor je založený parodovaní známych literárnych textov a **improvizácii**.

Nečakanie na Godota – paródia na dramatickú hru od S. Becketta. **Dvaja muži** v stredných rokoch sú netrpezliví. Keď prvý sedí, druhý chodí a keď druhý sedí, prvý chodí. Potom chvíľu obaja chodia a chvíľu obaja sedia. Hovoria, že na nikoho nečakajú, čo ich posunie do polohy analyzovania slova čakanie. V dialógu je veľa slovných hračiek odvíjajúcich sa od slova čakanie a **ironicky sa zobrazuje socialistická spoločnosť v 60. rokoch.**

Náš priateľ René – paródia s narážkami na dielo J.I. Bajzu

Plné vrecká peňazí – muzikálové prepracovanie hry J. Soloviča

Nikto nie je za dverami, Deň radosti – kabarety, ktoré ich preslávili v televízii, využívajú gag

